

**Tillsynsmyndigheter och prövning av
miljöärenden**
– En kort sammanfattning för motorklubbar

Innehåll

1 Kommunen	3
1.2 Överklaga kommunala beslut.....	3
1.2.1 Förvaltningsbesvär	3
1.2.2 Laglighetsprövning (kommunalbesvär)	4
2 Länsstyrelsen	4
3 Mark- och miljödomstol	4
3.1 Typiska mål i Mark- och miljödomstolarna	5
4 Mark- och miljööverdomstol.....	5
5 Högsta Domstolen (HD).....	5
6 Naturvårdsverket.....	5
7 Övrig tillsyn m.m.....	6

1 Kommunen

Om man avser att anlägga en ny motorbana eller om man driver en motorbana måste det anmälas till berörd myndighet. Kommunen (även länsstyrelsen) hanterar oftast anmälan om anläggning av ny motorbana och sköter tillsynen för befintliga motorbanor.

En motorbana klassas som anmälningspliktig ”C-verksamhet” enligt miljöbalken. Anmälningspliktig ”C-verksamhet” är även skyldig att ha ett egenkontrollprogram enligt Förordning (1998:901) om egenkontroll. Kommunen har även rätt att ta ut en tillsynsavgift för kontroll av att anmälan följs.

Kommunen tar även emot klagomål om exempelvis buller/ljud. Dock är det bästa om motorklubben själv arbetar för en god dialog med närboende och i samråd löser problem utan kommunens inblandning om så är möjligt.

En tillsynsmyndighet kan också förelägga en verksamhetsutövare att söka tillstånd (”B”) för en verksamhet som inte omfattas av tillståndspflicht, om verksamheten medför risk för betydande föroreningar eller andra olägenheter. Ett föreläggande är ett beslut av en myndighet där myndigheten, med stöd av regler i miljöbalken, preciserar vad den anser att det krävs av någon i en viss situation.

Vid sådan tillståndsprövning finns krav på att bedöma behovet/omfattningen av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6:e kapitlet i miljöbalken. Den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet kan också ansöka om att tillståndspröva (”B”) verksamheten även om det inte krävs tillstånd (så kallat ”frivilligt tillstånd”). Om man får ett tillstånd ger det både ökad trygghet och ökade skyldigheter.

Kommunen tar fram detalj- och översiktsplaner som visar kommunens avsikt i användandet av den mark som finns, med stöd i Plan- och Bygglagen (PBL). Kommunen hanterar även bygglovsärenden. Bygglov- och anmälningsplikten skiljer sig åt beroende på var fastigheten ligger. När det gäller ett enskilt ärende är det byggnadsnämnden i respektive kommun som kan ge råd och upplysningar om vad som gäller.

Beslut om detaljplan och områdesbestämmelser fattas av kommunen. Kommunen har enligt Plan- och Bygglagen stor frihet att genom sitt planmonopol styra bebyggelseutvecklingen enligt politiska intentioner.

1.2 Överklaga kommunala beslut

Om man vill klaga på ett beslut som fattas av kommunen är det viktigt att veta att man skiljer på om man tycker att själva beslutet är felaktigt (så kallat förvaltningsbesvär) eller om det överhuvudtaget var rätt av kommunen att fatta beslutet (laglighetsprövning).

1.2.1 Förvaltningsbesvär

Bara den som berörs av ett beslut kan göra ett förvaltningsbesvär. Exempel på ett kommunalt beslut som kan överklagas genom förvaltningsbesvär är beslut om bygglov m.m. Vid denna

typ av beslut är kommunen skyldig att upplysa den som berörs av beslutet hur man ska göra för att överklaga. Detta kallas besvärshänvisning.

Här ska man få veta hur man överklagar och var man ska skicka ditt överklagande. Vid en prövning av ett förvaltningsbesvär prövas både om beslutet är lagligt och också själva sakfrågan. Du har tre veckor på dig att besvara dig och tiden räknas från det datum du fick beslutet.

1.2.2 Laglighetsprövning (kommunalbesvär)

Som kommunmedlem kan man besvara sig när man tycker att kommunen har överskridit sina befogenheter eller fattat beslut i strid mot gällande regler för hur ett beslut ska fattas.

Ett kommunalbesvär ska lämnas skriftligen till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då det tillkännagivits på kommunens officiella anslagstavla att protokollet, där beslutet finns, har justerats.

2 Länsstyrelsen

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet över kommunen. Kommunens beslut kan överklagas till Länsstyrelsen. I varje kommun finns en kommunal miljömyndighet som ansvarar för den lokala tillsynen av miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalken. Länsstyrelsen ger råd till de kommunala miljömyndigheternas arbete samt följer upp och utvärderar deras verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar övergripande och samordnande med hälsoskyddsfrågorna i länet. Det innebär att Länsstyrelsen bedömer vilka konsekvenser en verksamhet eller åtgärd får ut hälsoskyddssynpunkt. När bedömningar tas bland annat hänsyn till buller/ljud, vibrationer, luftstöt vågor m.m.

Tillsammans med kommuner och myndigheter arbetar Länsstyrelsen med rådgivning och tar fram regionalt underlag för den kommunala planeringen - med översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser.

Länsstyrelsen ger råd om, granskar och prövar den kommunala planeringen med hänsyn till människors hälsa och säkerhet, riksintressen, miljökvalitetsnormer samt frågor som rör flera kommuner i länet.

Länsstyrelsen tar fram underlagsmaterial om olika förhållanden som är viktiga att känna till vid samhällsplaneringen, till exempel inventeringar och värderingar av natur- och kulturmiljöer. Hos Länsstyrelsen kan man få svar på frågor och råd om hur du ska tillämpa Plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken. Om man överklagar PBL är det normalt Länsstyrelsen som prövar det.

3 Mark- och miljödomstol

Länsstyrelsens beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen (ersätter 2011 gamla benämningen miljödomstolen). Regionala Mark- och miljödomstolar finns i Umeå, Östersund, Nacka, Vänersborg och Växjö.

De regionala mark- och miljödomstolarna är en del av tingsrätten och har bland annat juristdomare, miljöråd och beredningsjurister anställda.

När en regional mark- och miljödomstol dömer ska som huvudregel en juristdomare, ett miljöråd samt två sakkunniga ledamöter delta. Miljöråden har teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och erfarenhet av miljöfrågor. De sakkunniga ledamöterna bidrar med erfarenheter av kommunal eller industriell verksamhet och offentligt miljövårdsarbete.

3.1 Typiska mål i Mark- och miljödomstolarna

I miljödomstolarna förekommer olika typer av mål och ärenden. Bland dessa kan särskilt nämnas:

- Tillstånd till miljöfarlig verksamhet och andra miljöskyddsfrågor
- Frågor om hälsoskydd, naturvård, renhållning
- Farligt avfall
- Skadestånds- och ersättningsfrågor med miljöanknytning

4 Mark- och miljööverdomstol

Mark- och miljödomstolens domar kan överklagas till Mark- och miljööverdomstolen som finns i Svea hovrätt. Har målet inletts i Mark- och miljödomstolen behövs inget prövningstillstånd.

Har målet inletts i redan hos kommun eller länsstyrelse och sedan överklagats till Mark- och miljödomstolen måste Mark- och miljööverdomstolen bevilja prövningstillstånd.

Prövningstillstånd meddelas om målet innehåller principiellt viktiga frågor eller om det finns anledning att ändra Mark- och miljödomstolens avgörande. Om prövningstillstånd inte beviljas gäller miljödomstolens beslut.

5 Högsta Domstolen (HD)

Om målet har inletts i Mark- och miljödomstolen, dvs. inte i kommun eller Länsstyrelse, kan domen överklagas till HD. För att HD ska pröva målet i sak krävs prövningstillstånd. Det är framför allt intresset av att skapa prejudikat (normgivande exempel) som avgör frågan om prövningstillstånd.

6 Naturvårdsverket

Naturvårdsverkets är tillsynsvägledande myndighet vad gäller miljöbalkens tillämpning. Naturvårdsverkets uppdrag är att se till att de miljöpolitiska besluten genomförs, bland annat genom att ge ut allmänna råd, som exempelvis de allmänna råden om buller från motorsport (NFS 2004:16).

7 Övrig tillsyn m.m.

Utöver lagar och andra krav gällande miljö, se även gällande regler kring egenkontroll av brandskydd, livsmedel och arbetsmiljö m.m.. Vid eventuell olycka m.m. ska man kunna bevisa att följt gällande reglementen. Se respektive förbunds utbildningsmaterial.

Se även polisens [allmänna råd om motorsport på bana \(FAP 512:1\)](#) och [allmänna råd om motorsport i terräng \(FAP 512:1\)](#). (Klicka på länkarna). Gäller vid tävlingsverksamhet eller uppvisning av motorfordon. Tar bland annat upp skyddsavstånd för publik m.m.

På bana/banområde som ej är anmäld (som ”C-verksamhet”) till kommunen enligt miljöbalken 9 kap 6 § och enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd måste dispens från Terrängkörningslagen (1975:1313) ”förbud om körning i terräng” sökas, ofta via länsstyrelsen.